

ЗАЈЕДНИЧКА ИЗЈАВА ПОВОДОМ СВЕТСКОГ ДАНА НАСТАВНИКА 5. ОКТОБРА 2008

Данас је Светски дан наставника, дан када признајемо суштинску улогу коју наставници имају у обезбеђивању одговарајућег и прикладног образовања за децу, младе и одрасле. Ипак, у многим земљама постоји озбиљан недостатак наставника са процењених два милиона нових места и 18 милиона додатних наставника потребних широм света, уколико је реч о истинској жељи за достизањем универзалног основног образовања до 2015. За неке земље ће то значити повећање броја наставника за скоро три пута (280 %). Чак ће и већи број наставника бити потребан за средње, високо, техничко и позивно или неформално образовање. Ови бројеви биће и већи ако сви наставници треба да буду потпуно адекватно квалификовани за нивое и предмете које предају. И у ситуацији задовољења броја наставника на глобалном нивоу забачени крајеви света и они у неповољном положају широм света могу да имају сталне проблеме у регрутовању и задржавању квалификованих наставника. Њихов недостатак је највећи изазов у постизању циљева активности «Образовање за све» (**EFA**).

Наставничка професија се, такође, суочава са изазовима у обезбеђивању квалитетног образовања да би одговорила изазовима 21. века. Економске, друштвене, научне и технолошке потребе, питања одрживог развоја, смањење сиромаштва и одговарајућа питања пристојног рада за све, епидемија **AIDS**-а и насиље у школама повећано утичу на професију. Пошто жене чине већину просветних радника у основном образовању и често непропорционално утичу на та питања, њихов потенцијални утицај је повећан. Питање рода мора стога да буде централно за решење. Осим тога, напредак ка **EFA** и посебно универзалном основном образовању, води ка повећаној разноврсности популације ученика, са импликацијама на школовање и наставнике.

Суочени са таквим високим очекивањима, наставници се често осећају потцењени, недовољно подржани и лоше професионално опремљени да се носе са реалношћу окружења у којем раде. За те нове изазове потребно је више оних који се

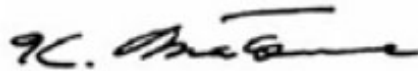
опредељују за просветну професију. Потребно је потпуно и одговарајуће професионално образовање, боље усмерен развој и управљање. Потребне су плате и подстицаји који се могу на одговарајући начин упоредити са онима у другим занимањима, која захтевају сличне квалификације. На крају, потребни су бољи радни и животни услови, одговарајућа професионална подршка, као и могућности за развој каријере. Препоруке **ILO/UNESCO** из 1966. године, које се односе на статус наставника и Препоруке **UNESCO** из 1997. године, које се односе на статус наставног особља у високом образовању, обезбеђују обухватан водич о политици наставе, правима и одговорностима. Као такви, они су основа за поглед унапред у националним политикама и пракси које ће креирати 21. век, професионалну просветну снагу.

Просветне политике на националном нивоу треба да буду повезане са постојећим гобалним и регионалним оквирима, да помогну у осигурању квалитета, идентификовању репера у интересу веће храманизације, с обзиром на то да се повећава међународна миграција и мобилност наставника, али и да допринесу унапређењу статуса и радних услова наставника. Оне, такође, морају бити на линији са плановима смањења сиромаштва и политикама образовања. Веома је важно да политика развоја наставника буде снажно постављена у локални и национални контекст, заснован на подацима, као да буде реалистична како би било олакшано регрутовање и задржавање довољне и ефикасне наставничке радне снаге. Она мора узети у обзир налазе и импликације истраживања на свим нивоима и националну, финансијску и управљачку способност, те и економски просперитет. Остварење репера из деведесетих година од шест (6) одсто **GDP** инвестиција у образовање помогло би многим националним системима са ниским нивоом финансирања. Планови и политике, такође, треба да имају утврђене приоритете, затим, да имају довољно финансијских средстава и да буду флексибилни како би одговорили све развијенијим захтевима. На пример, ако традиционално заснован модел високог образовања није у могућности да обезбеди благовремено довољан број наставника, треба да се развија иновативни приступ обуци наставника, без смањивања квалитета.

Кроз процес развоја политике, кључно је осигурањ да се између главних чинилаца одвија социјални дијалог, укључујући креаторе политике, наставнике и њихове организације. Социјални дијалог ће помоћи да се изгради национални консенсус и право ка ефикаснијој имплементацији политике која се односи на наставнике. То је истакнуто и у Препорукама **ILO/UNESCO**. Досад је много рада уложено у изградњу капацитета кључних чинилаца

за учешће у развоју образовне политике, али је потребно да се ти капацитети још више изграде.

На Светски дан наставника, слаavimo наставнике широм света, у свим земљама, градовима и селима. Афирмишемо потребу да се осигура улога наставника у постизању квалитета «Образовања за све», која је јасно артикулисана и одсликана у политици која ће неговати мотивисану, вредновану те и ефикасну просветну снагу. На овај Светски дан наставника захваљујемо наставницима и потврђујемо: да, **НАСТАВНИЦИ СУ ВАЖНИ !**

Koïchiro Matsuura
Director-General
UNESCO

Juan Somavia
Director-General
ILO

Kemal Derviş
Administrator
UNDP

Ann M. Veneman
Executive Director
UNICEF

Thulas Nxesi
President
Education International